

VIRU VANGLA

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 05.03.2025

Kehtib kuni: 05.03.2030

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 17

Teabevaldaja: Viru Vangla

Riigihangete vaidlustuskomisjon

Teie: 28.02.2025

nr 12.2-10/42

Meie: 05.03.2025

nr 2-2/1-25/3530-3

vako@fin.ee

**Vanglate ettevõtluskeskuse 05.03.2025 seisukoht
Biotööd OÜ vaidlustusele**

Kolmas isik: Tallinna Vangla (vanglateenistuse ettevõtluskeskus)

registrikood 70001113

talv.info@just.ee

Esindaja: Agu Rillo, Viru Vangla vanglateenistuse haldusosakonna õigusteenistuse vanemjurist,
agu.rillo@just.ee

Hankija: Riigimetsa Majandamise Keskus

registrikood 70004459

rmk@rmk.ee katrin.ametmaa@rmk.ee

Vaidlustaja: Biotööd OÜ (ka OÜ Moscote, Hankeosakond OÜ ning Huki OÜ nimel)

registrikood 14836624

kolmjapool@gmail.com,

Vaidlustaja esindaja: juhatuse liige Hannes Kiipus

VASTUS VAIDLUSTUSELE

Riigihankes „Istutustööd Kirde piirkonnas 2024“ (viitenumber 287798)

Kolmanda isiku taotlused:

1. Jätta vaidlustaja esitatud vaidlustus rahuldamata.
2. Vaadata vaidlustus läbi suulises menetluses.
3. Jätta kõik menetluskulud, sh vaidlustuselt tasutud riigilõiv ja vaidlustusmenetlusega seotud esindaja kulud, vaidlustaja kanda.

ASJAOLUD

1. Riigihangete vaidlustuskomisjon (VAKO) edastas kolmandale isikule 28.02.2025 teate esitatud vaidlustusest riigihanke „Istutustööd Kirde piirkonnas 2024“ (viitenumber 287798) Biotööd OÜ (ka OÜ Moscote, Hankeosakond OÜ ning Huki OÜ nimel) Tallinna Vangla esitatud pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise kohta hanke osades 2 ja 12. VAKO palus kolmandal isikul riigihangete seaduse (RHS) § 194 lõike 6 alusel hiljemalt 05.03.2025 esitada VAKO-le vastus vaidlustuse kohta..

2. Kolmas isik peab vaidlustust tervikuna põhjendamatuks ning ei nõustu, et Tallinna Vangla osalemine ja edukaks tunnistamine moonutab konkurentsi, ei vasta hanketingimustele ega kehtivatele õigusaktidele ning on seetõttu ebaõige tuginedes RHS § 3 p 1, 2, 3 ja 4, RHS § 114 p 2, RHS § 115, RHS § 48 lg 4 p 4

Viru Vangla vanglateenistuse haldusosakond / www.vanglateenistus.ee / Viru Vanglas / Ülesõidu 1 / 41536 Jõhvi / e-post viruv.info@just.ee / Tartu Vanglas / Turu 56 / 51004 Tartu / e-post tartu.vangla@just.ee / Tallinna Vanglas / Linnaaru tee 5, Soodevahe küla, Rae vald / 75322 Harjumaa / e-post talv.info@just.ee
Registrikood 70008144

ning p 6, Euroopa Liidu direktiivi 2014/24/EL artiklile 18 ning (ELTL artikkel 107) sätestatule. Kolmas isik lähtub samuti eeldusest, et vaidlustuse esitaja kõrvaldamine hankemenetlusest oli õiguspärane.

PÕHJENDUSED

3. Kolmas isik ei pea õigeks, et koos vaidlustusega ei tehtud talle nähtavaks vaidlustuse lisasid. Kolmas isik, on seisukohal, et vaidlustuse esmaseks küsimuseks on mitte Tallinna Vangla vanglateenistuse ettevõtluskeskuse (edaspidi ka VEK) pakkumise edukaks tunnistamine, vaid vaidlustaja kõrvaldamine hankemenetlusest. RHS § 185 lg 1 seob kaebeõiguse ühemõtteliselt vaidlustaja subjektiivsete õiguste rikkumisega. Juhul kui vaidlustaja hankest kõrvaldamine on kehtiv, ei saa VEK pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamine enam mingil viisil mõjutada vaidlustaja subjektiivseid õigusi.

4. Vaidlustuse lisade suletuks jätmine kolmanda isiku ees ei vasta ka RHS § 194 lg 10 ja sellega seondult § 110 lg 5 mõttele. Konfidentsiaalne saab olla ainult pakkumus ning sedagi ainult piiratud ajavahemiku jooksul. Konfidentsiaalsusnõue ei laiene neile asjaoludele, millega pakkuja tõendab oma kvalifikatsiooni või kõrvaldamise asjaolusid. Kuna vaidlustuse tulemus võib otseselt mõjutada kolmanda isiku õiguseid, on tal õigus ka vastavate menetlusedokumentidega tutvuda.

5. Eelnevast tulenevalt on kolmas isik seisukohal, et menetlusökonoomia huvides tuleb vaidlustus läbi vaadata suulises menetluses, kus avaldatakse kõik asjakohased vaidlustuse lisad ning kolmandal isikul on nende kohta võimalik ka seisukoht avaldada.

6. Järgnevalt käsitleb vangla vaidlustaja etteheiteid seoses VEK pakkumusega.

7. Tallinna Vangla on eraõiguslike isikutega võrdses olukorras.

7.1 Tallinna Vangla põhimääruse¹ (edaspidi ka põhimäärus) § 6 lg 2 p 1¹ kohaselt vangla osakond on vanglateenistuse ettevõtluskeskus. RHS § 7 lg 1 kohaselt on pakkuja käesoleva seaduse tähenduses riigihankes hankijale pakkumuse või esialgse pakkumuse esitanud ettevõtja. KonkS § 2 lg 2 sätestab, kui riik, kohaliku omavalitsuse üksus, avalik-õiguslik juriidiline isik või muu haldusüksandeid täitev isik osaleb kaubaturul, kohaldatakse talle ettevõtja kohta käivaid sätteid. Eeltoodust tulenevalt sätestatakse Vanglateenistuse ettevõtluskeskusele, kes tegutseb Tallinna Vangla struktuuris, ettevõtja kohta käivaid sätteid. Ka EK on oma otsuses C-159/11 p.27 kinnitanud, et pakkujana riigihangetes osaleda avalik-õiguslik juriidiline isik, kes olemuselt ka ise kvalifitseerub pakkujana.

7.2 Põhimääruse § 6⁴ lg 1 p 6 sätestab, et vanglateenistuse ettevõtluskeskuse põhiülesanded on osaleda hangetel, et tagada tootmisosakondades kinnipeetavatele töö. VEK on Tallinna Vangla struktuuris, kuid tegutseb kaubaturul sõltumatult ning omavahendite arvel. VEKi tulu laekub tema enda toodete ja teenuste müügist. Ühtlasi kaetakse laekunud tuludest nii teenistujate kui kinnipeetavate töötasud.. Eeltoodust tulenevalt on väär vaidlustaja seisukoht, et kolmas isik omab konkurentsieelist, mis ei taga pakkujate võrdset kohtlemist vastavalt RHS § 3 p 3 ja Euroopa Liidu direktiivi 2014/24/EL artiklile 18 ning (ELTL artikkel 107). Konkurentsist rääkides ei saa jätta tähelepanuta, et vaidlustatud VEK-i edukaks tunnistatud pakkumus on suurusjärgus 2-2,5% kogu hanke mahust. Selline pakkumus ei kaubaturul konkurentsile olulist mõju avaldav.

8. Põhjendatud ei ole vaidlustaja väide, nagu oleks VEK pakkumuse puhul tegemist põhjendamatult madala hinnaga pakkumusega. Pakkumuse põhjendamatult madalaks hindamise pädevus on hankijal, kes sellist kahtlust ei ole kolmandale isikule teadaolevalt püstitanud. Lisaks ka vaidlustusest endast tuleb välja, et VEK pakkumus, olles koefitsiendiga 1,0, on hankija hinnangul välja kujunenud hinnavahemikus.

9. Lisaks tuleb rõhutada, et mitte igasugune madalama hinnaga pakkumus ei tähenda, et tegemist on põhjendamatult madala hinnaga pakkumusega. Riigikohus on otsuse 3-20-924 p-des 25-26 sedastanud, et hankijal on pakkumuse põhjendamatult madalaks tunnistamise otsustamisel suur kaalumiseruum, aga samuti, et RHS § 115 lg 9 alusel peab hankija pakkumuse tagasi lükkama, kui ta tuvastab, et pakkumuse põhjendamatult madal maksumus on tingitud hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- või tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete eiramisest, kui on tõsine oht, et leping jääb täitmata, või mille puhul pakkuja suudab lepingut täita vaid õigusrikkumise teel saadud eelise tõttu või kui pakkumus on põhjendamatult madala maksumusega ka siis, kui selle aluseks on ilmselge valekalkulatsioon või kohatu lootus, et lepingu hinda õnnestub tulevikus ebaseadusliku muutmise abil tõsta. VEK pakkumus ei vasta ühelegi neist tunnustest, st pakkumuse kujunemisel ei ole tuginetud seaduserikkumisele. Samuti ei ole täidetud eeldus, et pakkumust võib põhjendamatult madala maksumusega pakkumuseks pidada ilmse konkurentsi kahjustamise katse korral. Nagu eespool välja toodud, siis juba ainuüksi konkreetse hanke mahust moodustas VEK pakkumus marginaalse osa. Kui võtta arvesse kogu metsataimede istutussturg, on VEK osa veelgi väiksem ning ei suuda kuidagi konkurentsi mõjutada.

¹ Leitav <https://www.riigiteataja.ee/akt/117122024007?leiaKehtiv>

10. Tuleb arvestada, et VEK ei osale metsaistutusel mitte esmakordselt, sellist tööd teostas VEK juba ka 2024. aastal (lisatud leping, mis on RMK poolt tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel). Vajalikud töövahendid ei ole ühekordse kasutuse iseloomuga, seega saab VEK paljuski kasutada juba olemasolevaid vahendeid, samuti saab VEK hinnastamisel arvestada, et tal on riigiasutuse kontrollitud vara säilitamise kord, mistõttu saab kõiki vajalikke investeeringuid (kui neid on vaja juurde teha), jagada pikema ajaperioodi peale.

11. VEK on 2024. aastal metsaistutust teostanud ning tal on vastava töö korraldamiseks piisavad teadmised, nagu on kinnitatud ka pakkumuses. Vaidlustaja vastupidised väited on puhthüpoteetilised ning neis võib aimata rahulolematust, et see oli soodsam kui vaidlustaja oma. VEK pakkumus vastab ka hankija nägemusele. Asjakohased ei ole ka vaidlustaja viited riigiabile. Kui ka lugeda, et VEK on pakkujana seotud riigiabiga, siis vaidlustajagi ei ole esitanud ühtegi tõendit, et tegu oleks ebaseadusliku abiga. Eelviidatud Riigikohtu otsuse p-s 21 on sõnaselgelt jaatatud õiguspäraselt saadud riigiabi arvestamise lubatavust pakkumuse hinna kujunemisel.

12. Kokkuvõtvalt on kolmas isik seisukohal, et vaidlustus on tervikuna põhjendamatu ning palub selle rahuldamata jätta. Koos vaidlustuse rahuldamata jätmisega tuleb vaidlustaja kanda jätta ka menetluskulud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Agu Rillo

Vanemjurist

Lisa: volikiri, leping (asutusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel)

Agu Rillo

5262605; Agu.Rillo@just.ee